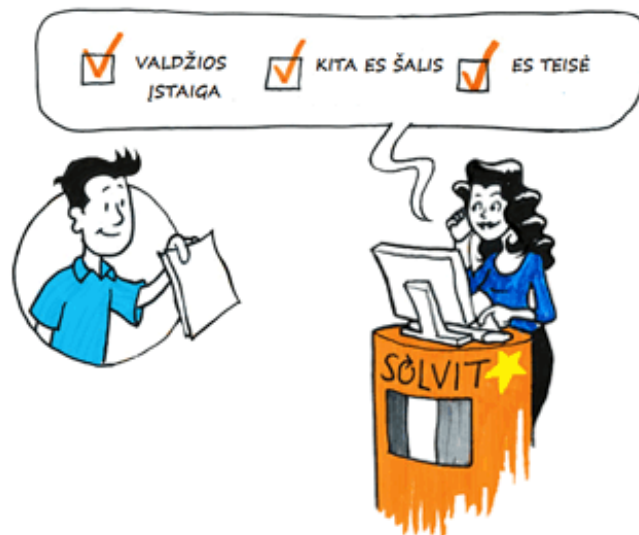

Sprendžiame problemas, susijusias su Jūsų ES teisėmis

LIETUVOS SOLVIT CENTRAS

2021 M. VEIKLOS ATASKAITA

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija
Europos Sąjungos ir tarptautinių reikalų departamentas

Gedimino pr. 38, Vilnius

+370 690 16835 solvit@eimin.lt

<https://eimin.lrv.lt/solvit>

Turinys

APIE SOLVIT	2
SKUNDŲ SKAIČIUS	3
Lietuviai aktyviai gina savo ES teises	3
Piliečių ir verslo atstovų skundai	4
PROBLEMŲ SPRENDIMO EFEKTYVUMAS IR SRITYS	4
Efektyvumas	4
Problemų sritys	5
Valstybės, dėl kurių institucijų į SOLVIT kreiptasi dažniausiai	6
SĖKMĖS ISTORIJS	6

APIE SOLVIT

Europos Sąjungos (toliau – ES) vidaus rinka atveria daugybę galimybių asmenims, norintiems gyventi ir dirbti kitoje valstybėje narėje, bei įmonėms, norinčioms išplėsti savo rinkų ribas. Tačiau jei valdžios institucijos nesivadovauja ES teisės nuostatomis, neišvengiamai kyla problemų, kurios trukdo ES piliečiams ir verslui pasinaudoti visais vidaus rinkos teikiamais privalumais. Todėl 2002 m. tokioms tarpvalstybinėms problemoms spręsti Europos Komisija sukūrė specialų įrankį – SOLVIT.

SOLVIT tinklas nagrinėja ES piliečių ir įmonių skundus, kai jie susiduria su problemomis, kylančiomis dėl kitų ES valstybių narių, taip pat Norvegijos, Islandijos ir Lichtenšteino, valdžios institucijų neteisingo ES teisės aktų taikymo. Lietuvos SOLVIT centras veikia Ekonomikos ir inovacijų ministerijos Europos Sąjungos ir tarptautinių reikalų departamente. SOLVIT paslaugos – nemokamos, o neformalus veikimo būdas padeda ES piliečiams ir įmonėms rasti greitus ir praktiškus sprendimus.

Kaip SOLVIT sprendžia problemas sužinoti galima [čia](#).

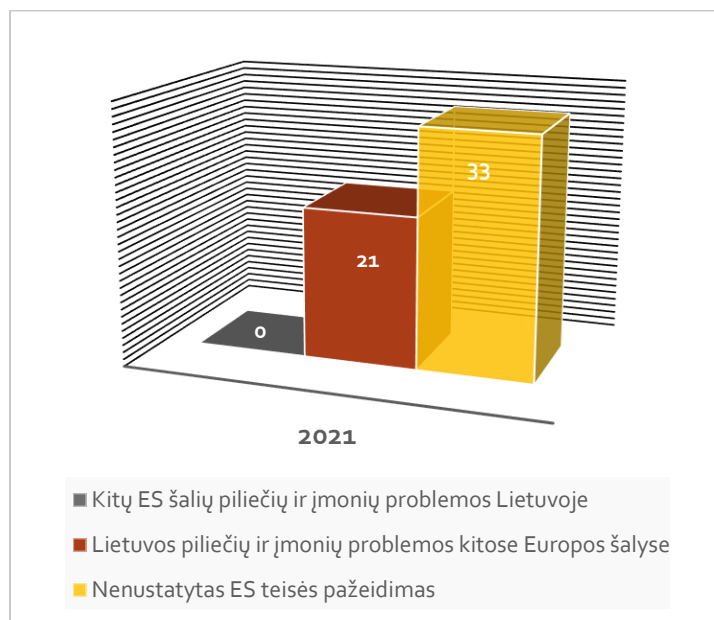
SKUNDŲ SKAIČIUS

2021 m. Lietuvos SOLVIT centre išnagrinėti **54 skundai** (2020 m. – 59 skundai), iš kurių **21-ame** buvo nustatytas galimas ES teisės pažeidimas (SOLVIT kompetencijos bylos) ir problemos buvo sprendžiamos pagal SOLVIT bylų nagrinėjimo taisykles, likę 33 skundai buvo išnagrinėti ir atmesti, nenustačius ES teisės pažeidimo, arba juos apskritai atsisakyta nagrinėti, kaip nepatenkančius į SOLVIT kompetenciją. Atkreiptinas dėmesys, kad visi gaunami skundai yra nagrinėjami pagal SOLVIT bylų nagrinėjimo taisykles, nustatytas Europos Komisijos 2013 m. rugsėjo 17 d. Rekomendacijoje dėl SOLVIT principų¹.

Atliekant gauto skundo analizę, pirmiausia vertinama, ar skundas priklauso SOLVIT kompetencijai, atliekama problemos teisinė analizė, konsultuojamasi su atitinkamų sričių ekspertais. Tuo atveju, kai nenustatomas ES teisės pažeidimas ir skundas atmetamas, pareiškėjui visada išaiškinamas ES ar nacionalinės teisės taikymas jo individualiu atveju ir pasiūlomas geriausias problemos sprendimo būdas.

Taigi Lietuvos SOLVIT centras, bendradarbiaudamas su kitų Europos valstybių SOLVIT centrais, sprendė **21 SOLVIT kompetencijos bylą** dėl problemų, kilusių Lietuvos piliečiams ir įmonėms *kitose* Europos šalyse. Pažymėtina, kad 2021 m. negauta skundų iš kitų ES šalių piliečių ir verslo atstovų dėl Lietuvos institucijų sprendimų, galimai pažeidžiančių ES teisę.

2021 m. skundai

Lietuviai aktyviai gina savo ES teises

Kasmet stebima tendencija, kad kitose ES valstybėse gyvenantys ar dirbantys lietuviai aktyviai ieško būdų ginti savo ES teises. 2021 m. Lietuvos piliečių ir įmonių skundai sudarė beveik **1 proc.** visų SOLVIT tinkle gautų skundų (54 iš 5232), kai tuo tarpu Lietuvos gyventojų skaičius sudaro tik **0,6 proc.** visų ES gyventojų (2,79 mln. v. 447 mln.²).

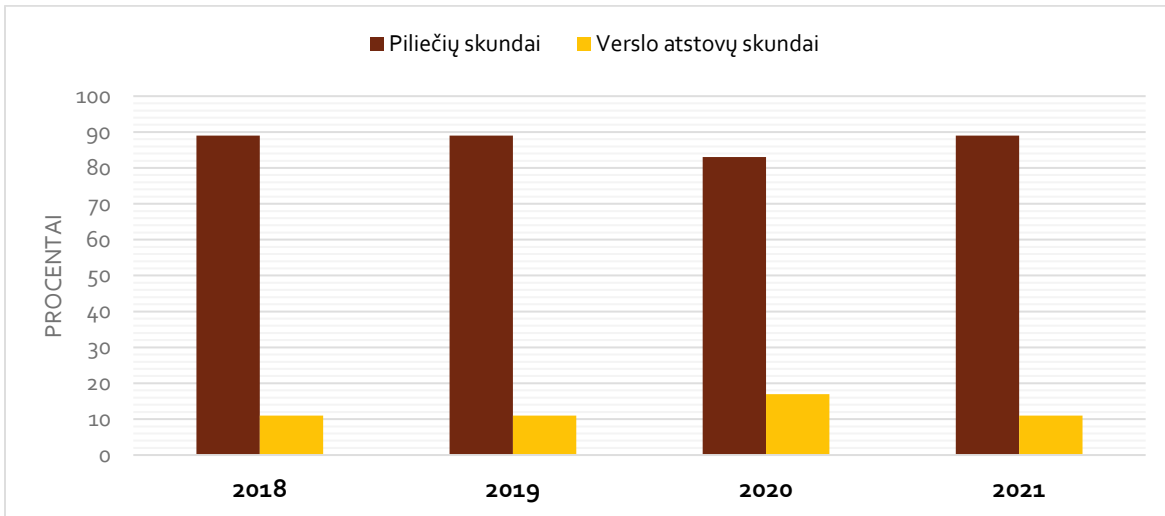
¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX%3A32013H0461&qid=1613723006208>

² <https://www.statista.com/statistics/253372/total-population-of-the-european-union-eu>

Piliečių ir verslo atstovų skundai

2021 m. Lietuvos SOLVIT centre didesnę dalį (**88,9 proc.**) gautų skundų sudarė piliečių skundai. 2021 m. nagrinėti 6 verslo atstovų (įmonių / savarankiškai dirbančių asmenų) skundai, iš kurių pusė išspręsti (**3 skundai**) kaip SOLVIT kompetencijos bylos, likę 3 skundai išnagrinėti ir atmesti nenustačius ES teisės pažeidimo.

Piliečiai v. Verslas

Santykinai mažesnis verslo atstovų skundų skaičius matomas visame SOLVIT tinkle. 2021 m. įmonių / savarankiškai dirbančių asmenų skundai SOLVIT tinkle sudarė tik **6,2 proc.** visų išnagrinėtų skundų (151 iš 2455), kai tuo tarpu Lietuvos SOLVIT centre išnagrinėti verslo atstovų skundai sudarė net **14,3 proc.** visų pagal SOLVIT nagrinėjimo taisykles išspręstų skundų (3 iš 21). Atkreiptinas dėmesys, kad beveik visa Lietuvos SOLVIT centro viešinimo veikla šiuo metu nukreipta į verslo tikslinę auditoriją, siekiant paskatinti įmones, susidūrus su , kreiptis į SOLVIT tinklą.

PROBLEMŲ SPRENDIMO EFEKTYVUMAS IR SRITYS

Efektyvumas

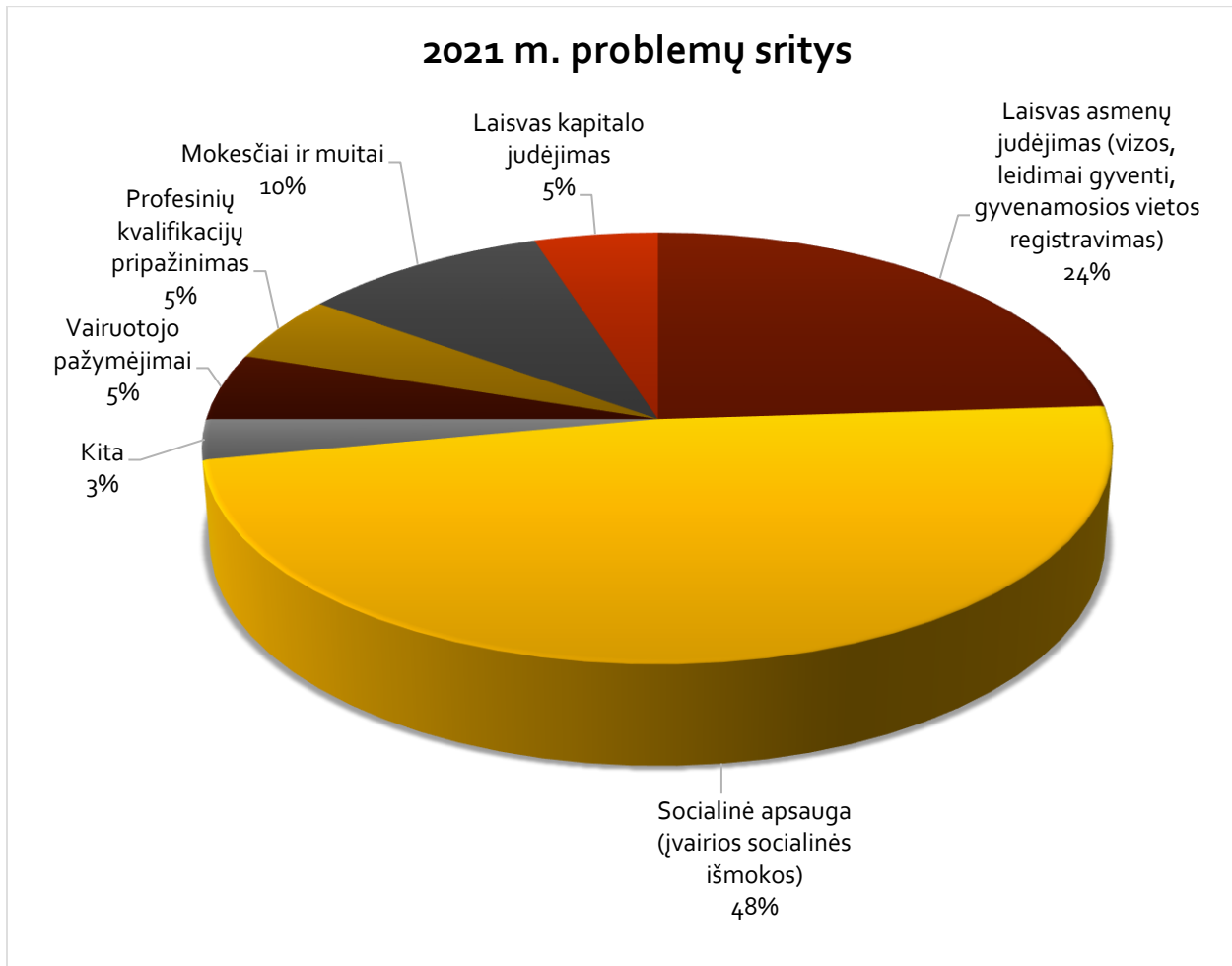
Kiti SOLVIT centrai išsprendė **85,7 proc.** Lietuvos piliečių ir įmonių inicijuotų SOLVIT kompetencijos bylų prieš *kitų Europos valstybių institucijų* veiksmus. Tai reiškia, kad SOLVIT dėka institucijos, kuriomis buvo skundžiamasi, pakeitė savo sprendimus pareiškėjų naudai arba buvo išaiškinta, kad institucijų priimti sprendimai atitinka ES teisę. Likusios bylos (3 iš 21) baigtos neišsprendus pareiškėjo problemos, t. y. nepavykus įtikinti kitų Europos valstybių institucijų pakeisti ES teisės neatitinkančių sprendimų.

Visame SOLVIT tinkle 2021 m. bylų sprendimo efektyvumas siekė **87,3 proc.**

Problemų sritys

2021 m., kaip ir 2020 m. bei 2019 m., daugiausia **SOLVIT kompetencijos bylų** (beveik pusė jų) buvo spręsta **socialinės apsaugos srityje**. Dažniausia problema – kitų Europos valstybių institucijų atsisakymas mokėti asmeniui priklausančias įvairias socialines išmokas (ligos išmokas, našlių ir našlaičių pensijas, nedarbo išmokas, išmokas šeimai, motinystės išmokas ir kt.). Laisvo asmenų judėjimo problemos taip pat išlieka tarp populiariausių. Į šią kategoriją patenka vizų, leidimų gyventi išdavimo bei ES piliečių gyvenamosios vietos registravimo klausimai.

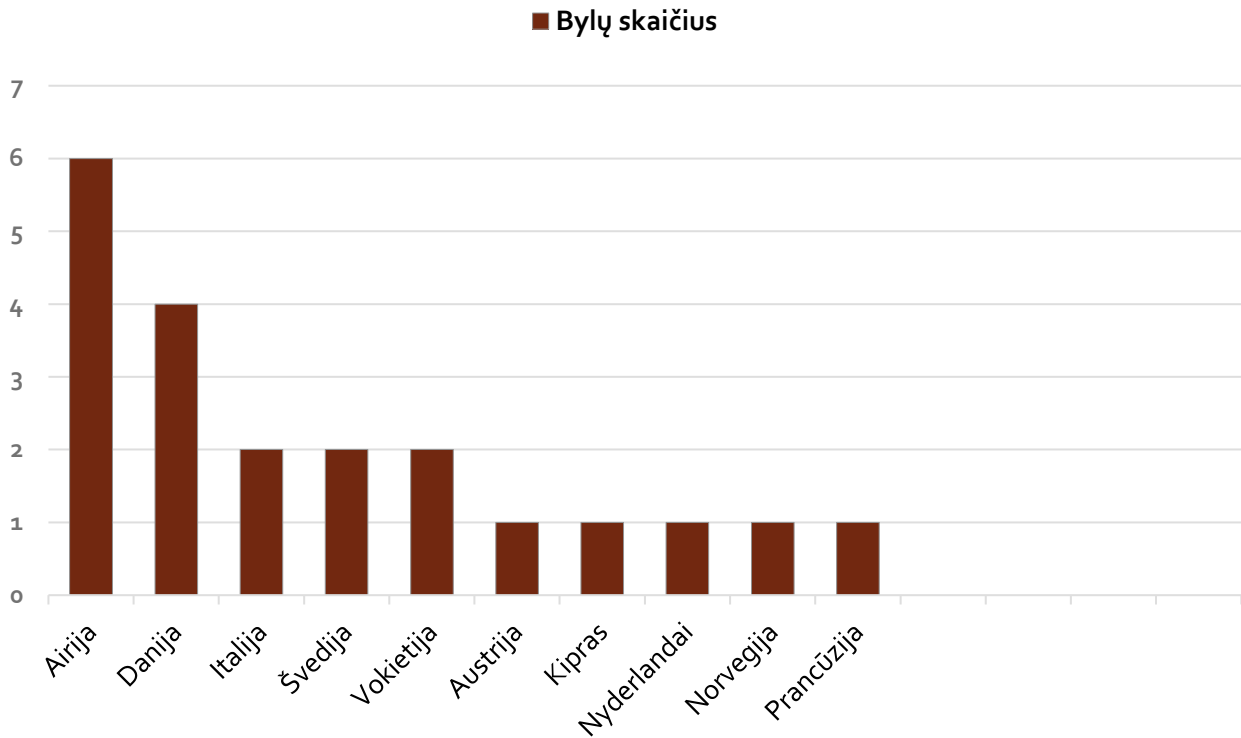

Palyginus su 2019 m. ir 2020 m., 2021 m. ženkliai padaugėjo bylų **socialinės apsaugos srityje**, taip pat išaugo bylų mokesčių ir muitų srityje skaičius, o bylų, susijusių su laisvu asmenų judėjimu, procentas kasmet išlieka panašus. 2021 m., kaip ir ankstesniais metais, nagrinėtos bylos, susijusios su vairuotojo pažymėjimais bei profesinių kvalifikacijų pripažinimu.

2021 m. visame SOLVIT tinkle taip pat dominavo bylos socialinės apsaugos srityje, kurios sudarė **68 proc.** visų nagrinėtų bylų (1677 bylos iš 2455). Antrą vietą užėmė bylos dėl laisvo asmenų judėjimo ribojimų (**13 proc.**). Nemažą nagrinėtų bylų dalį sudarė bylos dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo (4,5 proc.), bylos, susijusios su automobilių registravimu ir vairuotojo pažymėjimais (jų išdavimu, pratęsimu ir pan.) (4 proc.), taip pat bylos mokesčių ir muitų srityje (3,8 proc.).

Valstybės, dėl kurių institucijų į SOLVIT kreiptasi dažniausiai

2021 m. Lietuvos SOLVIT centre spręstos Lietuvos piliečių ir įmonių problemos, susijusios su **11 skirtingų Europos valstybių institucijų** sprendimais. Kitaip nei ankstesniais metais, kuomet dominavo bylos dėl Vokietijos institucijų veiksmų, 2021 m. daugiausia **SOLVIT kompetencijos bylų** Lietuvos SOLVIT centras gavo dėl Airijos institucijų priimtų sprendimų (6 bylos). Antroje vietoje pagal gautų bylų skaičių užėmė Danija (4 bylos), o trečiąją vietą dalinasi Italija, Švedija ir Vokietija (po 2 bylas).

SĖKMĖS ISTORIJOS

Lietuvos pilietė, 7 metus dirbusi naftos platformoje, kuri kas kelis mėnesius keičia lokaciją jūroje ir patenka vis į kitos ES šalies jurisdikciją, susidūrė su sunkumais gauti motinystės išmokas Kipre.

Po SOLVIT įsitraukimo – motinystės išmokos asmeniui paskirtos, susumavus visų ES šalių socialinio draudimo laikotarpius.

Vokietijos institucija neteisėtai reikalavo iš Lietuvos pilietės grąžinti per 5 metus išmokėtas socialines išmokas – net 20 000 Eur.

Po SOLVIT įsitraukimo – priimtas sprendimas anuliuoti 20 000 Eur skolą

Lietuvos įmonei kilo keblumų gauti informaciją apie jos mokesčių balansą Danijoje.

Po SOLVIT įsitraukimo – įmonei pateikti keli būdai, kaip gauti reikiamą informaciją.

